

REFERAT Klima-, Plan- og Boligudvalget 2022-25 d. 28-10-2024

Mødedato Mandag d. 28. oktober 2024 kl. 19:01

Mødested Udvalgsværelse 1

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Mål og delmål for Klimaplan 2025.....	5
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Anders Storgaard, 2. viceborgmester Micha	14
Forslag til lokalplan 243 for særlige boformer Fuglebakkevej 94-109.....	18
Frederiksbergcentret - ladestandere.....	23
Falkoner Allé 41-43/Helgesvej 2 - Etablering af 5 nye tagboliger.....	25
Disponering af midler til afhjælpning af AT-påbud for SFO'en på Ny Hollænder Skolen.....	27
Beslutning om fagudvalgenes mødeplan 2025.....	29

Punkt 92: Meddelelser

00.22.04-P35-6-24

Sagsfremstilling

Planklagenævnsafgørelse

FBLF fremsendte 10. juli 2024 en klage til Planklagenævnet over Miljø- og Trafikudvalgets godkendelse 8. april 2024 af et dispositionsforslag for Pladsen bag Rådhuset, som klager finder i strid med den gældende byplanvedtægt 11. Den 21. oktober 2024 blev der truffet afgørelse i klagesagen.

Planklagenævnet beskriver, at Frederiksberg Kommune den 8. december 2022, ved at give byggetilladelse, traf afgørelse om, at opførelsen af en parkeringskælder med to trappehuse på terræn samt en overdækning af rampe, er i overensstemmelse med byplanvedtægt nr. 11, samt at det ikke er lokalplanpligtigt. Planklagenævnet afviser at behandle klagen, da klagefristen er overskredet. For at kunne klage, skal der være truffet en afgørelse, og en klage skal være indgivet inden 4 uger efter. Planklagenævnet finder ikke, at kommunen ved godkendelse af dispositionsplanen den 8. april 2024 har truffet (en ny) afgørelse om byggeriets overensstemmelse med byplanvedtægten, og om byggeriet er lokalplanpligtigt.

Klageren har ikke modtaget en direkte klagevejledning, idet forvaltningen har vurderet, klager ikke er part. Planklagenævnet finder heller ikke, at klager er part i afgørelsen (byggetilladelsen), da klageren er en forening, som ikke har individuel og væsentlig interesse i sagen. Fristen beregnes fra den 16. juni 2023, da klageren modtog en høring med illustrationer af byggeriet samtidig med, at byggeriet var igangsat og allerede fremskredent. Klagefristen udløb dermed den 14. juli 2023.

Klager har også klaget over en ikke opført pavillon. Frederiksberg Kommune har endnu givet byggetilladelse og dermed ikke truffet en afgørelse om, hvorvidt pavillonen er i overensstemmelse med byplanvedtægten, og om den er lokalplanpligtig. Planklagenævnet behandler derfor ikke klagen over pavillonen. Klager vil kunne påklage afgørelsen, når en eventuel byggetilladelse foreligger.

Klima-, Plan- og Boligudvalget tog meddelelsen til efterretning.

Nedrivning af og opførelse af nyt en-familiehus på C.F. Richs Vej 37

Frederiksberg Kommune har modtaget en ansøgning om et nedrive et eksisterende en-familiehus på C.F. Richs Vej 37 og i stedet opføre et nyt en-familiehus.

Det eksisterende en-familiehus er opført omkring 1963 som et hus i ét plan. Det er i meget ringe stand, ikke udpeget som bevaringsværdigt og er omfattet af Byplanvedtægt 27, der ikke har forbud mod nedrivning.

Ejendommens ejere, der ejer og bebor naboejendommen C.F. Richs Vej 35, ønsker at opføre et nyt en-familiehus på grunden, der er bedre indpasset i området og som i et vist omfang tager udgangspunkt i deres hus.

Det nye hus bliver lidt større end 80 m², og opføres i kvalitetsmaterialer blandt andet med en sokkel i granit og med røde tegl.

Forvaltningen forventer at kunne give tilladelse til at nedrive det eksisterende en-familiehus, og forventer umiddelbart at kunne give byggetilladelse til nyt en-familiehus – den konkrete sagsbehandling er ikke igangsat.

Klima-, Plan- og Boligudvalget tog meddelelsen til efterretning.

Byggesag Frederiksberg Allé 53

På baggrund af medieinteresse i forbindelse med en vinduesudskiftning på ovennævnte ejendom skal forvaltningen oplyse, at der den 27. marts 2023 efter en længere dialog, blev givet dispensation fra lokalplan 79 efter planloven til udskiftning af vinduer mod gade i form af koblede trævinduer med kitfals, trukket glas, beslåning og profiler som eksisterende. Mod gården er jf. vinduesmanual tilladt trævinduespartier med termoruder i samme udseende, opdeling, funktion, farve og form som eksisterende vinduer. Den nye temalokalplan for SAVE 3 ejendomme blev vedtaget den 27. november 2023.

Til orientering kan meddeles, at Spar-købmanden i bunden af ejendommen har modtaget rosende omtale i årets facadepræmiering.

Klima-, Plan- og Boligudvalget tog meddelelsen til efterretning.

Temamøde om inkluderende byrum

Tirsdag den 3. december 2024 fra kl. 17.00-18.30 afholdes temamøde om inkluderende byrum for henholdsvis Kultur- og Fritidsudvalget, Miljø- og Trafikudvalget, Klima-, Plan- og Boligudvalget samt By- og Erhvervsstrategisk Udvalg.

På mødet vil repræsentanter fra Det Kongelige Akademi fortælle om inkluderende byrum og præsentere eksempler på, hvordan man kan arbejde med det i byudviklingen. Deres oplæg vil blandt andet omhandle forskning inden for området. Forvaltningen supplerer med et oplæg om, hvordan der arbejdes med inkluderende byrum i projekter på Frederiksberg med eksempler fra pladsen bag rådhuset.

Efter oplæggene vil der være en fælles drøftelse samt opsamling på oplæg og drøftelser.

Klima-, Plan- og Boligudvalget tog meddelelsen til efterretning.

Punkt 93: Mål og delmål for Klimaplan 2025

00.17.00-A00-4-23

Resume

Sagen fremlægger forslag til reviderede mål for Frederiksberg Kommunes klimaplan til udvalgets drøftelse. De overordnede mål er en revision af de nuværende mål om klimaneutralitet i 2030 og et forslag til en nyudviklet vision for reduktion af borgernes forbrugsrelaterede udledninger. Derudover præsenteres delmål i klimaplanens 6 spor og underliggende indsatsområder, som underbygger de overordnede mål og skaber rammerne for handlinger inden for hvert spor. Målene er udviklet på baggrund af et bagvedliggende vidensgrundlag. Det drejer sig om en opdatering af de nuværende scenarier for CO₂-udledningerne frem mod 2030 og 2050, et notat om forbrugsbaserede udledninger på Frederiksberg samt en analyse af udledninger fra kommunen som virksomhed. Klimaplanens mål er fastsat ud fra forudsætningen om, at målene vil kunne realiseres indenfor de nuværende rammer, herunder de afsatte økonomiske rammer. I sagen fremlægges desuden en regnskabsmetode, som sigter på at minimere dobbelttælling samt et notat om biomasse. Sagen afrundes med at præsentere forløbet for den videre eksterne inddragelse i udviklingen af klimaplanen. Udvalgets beslutning om metodisk tilgang, samt drøftelse af ambitionsniveau og retninger, vil indgå i forslag til Klimaplan 2025, som vil blive fremlagt til beslutning i marts 2025, sammen med forslag til hvordan klimapuljemidler bedst kan støtte op om klimaplanen.

Beslutning

Klima-, Plan- og Boligudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller

1. at forslag til håndtering af dobbelttælling og biomasse godkendes,
2. at forslag til mål, vision og delmål for klimaplanen drøftes

Sagsfremstilling

Indledning og baggrund

Denne sag redegør for forslag til mål og delmål til Klimaplan 2025 samt det vidensgrundlag, der ligger til grund for dem. Baggrunden for udviklingen af Klimaplan 2025 er en revision af den gældende Klimaplan 2021, der blev certificeret af C40 og det daværende DK2020 (nu Klimaalliancen), og som skal revideres og recertificeres hvert 4-5 år. Den samlede sag opsummeres i bilag 1.

Klimaplan 2021 havde fokus på kommunens geografiske CO₂-udledninger indenfor kategorierne el, varme, transport og øvrige. Dette indebar et mål om klimaneutralitet i 2030, forstået som reelle reduktioner for 85%, mens kompensation kunne levere de resterende 15% målt ift. 2005. Den nyeste opgørelse af kommunens CO₂-udledning er fra 2021 og viser en samlet CO₂-reduktion på 73% ift. 2005. Det svarer til 1,1 ton CO₂ pr. borger på Frederiksberg, hvilket er den laveste geografiske udledning pr. borger i Danmark.

Selvom det er positivt, at CO₂-udledningen har været faldende, er der en række væsentlige opmærksomhedspunkter, som har indgået i udviklingen af Klimaplan 2025. Det skyldes dels nye krav fra C40, som kommunen skal leve op til for at få klimaplanen recertificeret, og dels politiske ambitioner og ønsker bl.a. udtrykt gennem temadrøftelser, for hvordan Frederiksberg Kommune skal arbejde med CO₂-reduktioner og klimatilpasning.

Opmærksomhedspunkter for udviklingen af Klimaplan 2025 har været:

- Retvisende regnskaber
- Biomassens rolle i fjernvarmen
- Opnåelsen af mål om klimaneutralitet i geografien
- Krav om at inkludere forbrugsbaserede udledninger fra borgere og kommunen som virksomhed
- At Frederiksberg Kommune får en ambitiøs klimaplan efter den bedste aktuelle viden, som samtidig er realiserbar og finansieret inden for budgetperioden

Klimaplan 2025 skal derfor både rumme eksisterende handlinger og mål fra Klimaplan 2021, samt nye mål og indsatsområder, der i højere grad kræver inddragelse af kommunens borgere og kommunale fagområder, der ikke tidligere har været en del af klimaplanen. I udviklingsprocessen har det været væsentligt fokus, at de nye mål og indsatsområder

tager afsæt i igangværende eller besluttede indsatser, da det sikrer den bedste udnyttelse af kommunens ressourcer samt en stærk tværgående forankring af Klimaplan 2025.

Fundamentet for mål og delmål i Klimaplan 2025 er et regnskab for kommunens klimapåvirkning. Metoden for opgørelsen af klimapåvirkningen kan have betydning for hvilke udledninger og reduktioner der kan indgå i et klimaregnskab og dermed også for hvilke mål kommunen kan sætte og hvordan kommunen kan opnå sine mål. I denne sag foreslås en metode, der sikrer mere gennemsigtige og retvisende klimaregnskaber. De foreslåede mål og delmål er beregnet ud fra denne metode og derfor er det en forudsætning for drøftelsen af mål og delmål, at forslaget til metoden godkendes.

Klimaplan 2025 er struktureret omkring henholdsvis CO₂-reduktioner og klimatilpasning. CO₂-reduktioner indeholder 5 spor, mens klimatilpasning indeholder 1 spor. Hvert spor indeholder en række indsatsområder (se nedenstående figur for planens struktur).

Sagen er opbygget således, at der først redegøres for de metoder og afgrænsninger, der anvendes for beregning af de målsætninger, der sættes for de overordnede CO₂-reduktioner i Klimaplan 2025 for Frederiksberg Kommunes geografiske udledninger og borgernes forbrugsbaserede udledninger. Herunder præsenteres desuden forslag til overordnet mål og vision. Afslutningsvis præsenteres forslag til klimaplanens spor, indsatsområder og delmål.

Baggrunden for de foreslåede mål og delmål er en scenarierapport udarbejdet af Ea Energianalyse, et baggrundsnotat om forbrugsbaserede udledninger, et notat om forbrugsbaserede udledninger fra kommunen som virksomhed, dialog med CTR, Frederiksberg Forsyning, grønne organisationer og aktører samt nationale retningslinjer og anbefalinger fra aktører som C40, CONCITO og Klimarådet.

Metode for geografiske CO₂-regnskaber

I forbindelse med udviklingen af Klimaplan 2025 er metoden for kommunens geografiske klimaregnskab blevet genbesøgt for at sikre, at opfyldelsen af kommunens mål om klimaneutralitet sker på baggrund af metodisk gennemsigtighed og retvisende regnskaber (jf. bilag 2).

Frederiksberg Kommune har siden 2011 opgjort CO₂-udledningerne for kommunens geografi, forstået som udledningen fra alle aktiviteter indenfor kommunegrænsen. For at få fælles data og metoder for udarbejdelsen af de kommunale klimaregnskaber, gik Frederiksberg Kommune sammen med en række andre kommuner, for at videreudvikle et fælles grundlag for at regnskaberne. Det har resulteret i "Energi- og CO₂-regnskabet", som nu er blevet konsolideret i et etableret samarbejde mellem KL, Danske Regioner, Energistyrelsen og de deltagende kommuner. Siden Klimaplan 2021 har Frederiksberg Kommune anvendt data og beregninger fra Energi- og CO₂-regnskabet.

Forvaltningen anbefaler, at Frederiksberg Kommune fortsætter sin brug af Energi- og CO₂-regnskabet til at sikre udledningsdata for Frederiksberg Kommunes geografi, og fortsat samarbejder med de øvrige aktører for at forbedre metoden og sikre tværkommunal konsensus herigennem.

Håndtering af dobbelttælling

Det kan give dobbelttælling, at CO₂-reducerende tiltag medregnes flere steder fx i flere kommunale regnskaber, eller i både kommunale regnskaber og certifikatsystemer. Det er en udfordring, fordi det kan mindske troværdigheden af

regnskaberne og i værste fald medføre, at der ikke gennemføres tilstrækkelige klimahandlinger. Derfor er det vigtigt at have gennemsigtighed omkring, hvor og hvorfor der sker dobbelttælling - og generelt minimere dobbelttælling.

Den største udfordring ift. at minimere dobbelttælling er, hvordan kommunerne generelt, og særligt Frederiksberg, kan opnå det erklærede mål i Klimaalliancen om at være klimaneutrale, eller såkaldt netto-nul senest i 2050. På grund af Frederiksberg Kommunes begrænsede areal vil det for Frederiksberg Kommune kræve CO₂-kompenserende anlæg uden for kommunegrænsen. Det giver risiko for dobbelttælling ift. andre kommuner, da produktionen fra disse anlæg indgår i anlægskommunens regnskab. Hertil er det praksis, og ofte en del af business casen, at der sælges certifikater for produktionen på de samme anlæg – uafhængigt af, hvorvidt produktionen også indgår i kommunale regnskaber.

Ud fra en gennemgang af udfordringerne ved dobbelttællinger og mulige teknologier for CO₂-kompensation (jf. bilag 2) anbefales det, at Frederiksberg Kommunes geografiske regnskab arbejder ud fra en tilgang om kommunal konsensus, hvor der ikke er dobbelttælling mellem kommuner. Konsekvensen af dette er, at Frederiksberg ikke længere kan medregne effekten af eksempelvis kommunalt ejede vindmøller placeret i andre kommuner som en del af opnåelsen af klimaneutralitet i 2030. Det betyder samtidig, at de mulige teknologier for at opnå klimaneutralitet enten skal placeres i Frederiksberg Kommune eller skal indgå som teknologier tilkoblet det storkøbenhavnske fjernvarmenet. Her vurderes CO₂-fangst som den eneste teknologi med teknisk sandsynlighed uden kommunal dobbelttælling.

Selvom metoden for fordeling af CO₂-fangst ikke er fastlagt, så forventes den fordelt efter, hvor meget fjernvarme der forbruges i hver kommune fremfor efter ex. ejerandel eller fysisk placering af et anlæg. Hermed vil der ikke være dobbelttælling mellem kommuner, men kun ved salg af grønne certifikater. For at mindske dobbelttælling anbefaler forvaltningen derfor, at Frederiksbergs vej mod klimaneutralitet går via CO₂-fangst på anlæg i det storkøbenhavnske fjernvarmenet, og at der beregningsmæssigt tages udgangspunkt i, at tiltag på kraftvarmeanlæg fordeles via andelen af varmeaftag.

Synliggørelse af biomassens andel og medfølgende udledninger

I kommunale klimaregnskaber, herunder i Energi- og CO₂-regnskabet, regnes biomasse som CO₂-neutral. Dette følger de internationale retningslinjer på området og er en af de væsentligste årsager til, at fjernvarmesektoren har reduceret sin CO₂-udledning i en grad, hvor den er godt på vej til at nå målet om at være klimaneutral i 2030. Biomassens CO₂-neutralitet og generelle bæredygtighed kan dog problematiseres, hvilket kan mindske regskabernes troværdighed og medføre, at der ikke afsøges tilstrækkelige muligheder for mere bæredygtige alternativer. På temadrøftelsen d. 06.02.2024 blev det derfor drøftet, hvordan Frederiksberg Kommune også på dette område kan anvende en praksis med gennemsigtighed omkring, hvordan biomassen medregnes, og hvordan der sikres en mere bæredygtig anvendelse af biomasse. Som et grundlag for at sikre forståelse af udfordringen i forhold til biomassens andel, typer af biomasse og mulige handlemuligheder er der udarbejdet en ekstern analyse af problematikken (jf. bilag 3).

På den baggrund anbefaler forvaltningen, at kommunen fortsat følger Energi- og CO₂-regnskabet, hvor biomassen beregnes som CO₂-neutral, men at andelen og typen af biomasse i højere grad synliggøres i monitoreringen af klimaarbejdet. Derudover anbefales det også at arbejde med at afdække mulighederne for en mere bæredygtig anvendelse af biomasse gennem:

- At forfølge muligheden for at få en CO₂-emission på biomassen.
- At sætte mål for andelen af biomasse i vores energimix og at reducere andelen.
- At arbejde for at anvende biomassebrændsler med lav klimabelastning.

Ambitionsniveau

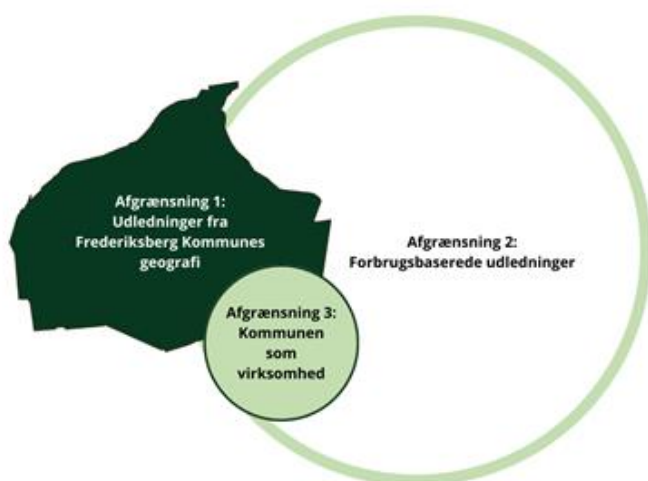
I Klimaalliancen er det et krav, at kommunerne ved recertificering af deres klimaplan, evaluerer de gældende mål og tilpasser dem, hvis det vurderes relevant. Frederiksberg er en af de første kommuner, som er underlagt de nye krav til målene. Udover det gældende mål for de geografiske udledninger i den gældende klimaplan, skal der også udarbejdes en vision for arbejdet med forbrugsbaserede udledninger i geografien. Desuden bør kommunerne have særskilte mål for kommunens egne forbrugsbaserede udledninger.

Klimaplan 2025 arbejder derfor ud fra tre forskellige afgrænsninger (figur nedenfor):

Afgrænsning 1: Udledninger fra Frederiksberg Kommunes geografi (eneste afgrænsning i Klimaplan 2021).

Afgrænsning 2: Borgernes forbrugsbaserede udledninger.

Afgrænsning 3: Kommunen som virksomheds forbrugsbaserede udledninger.

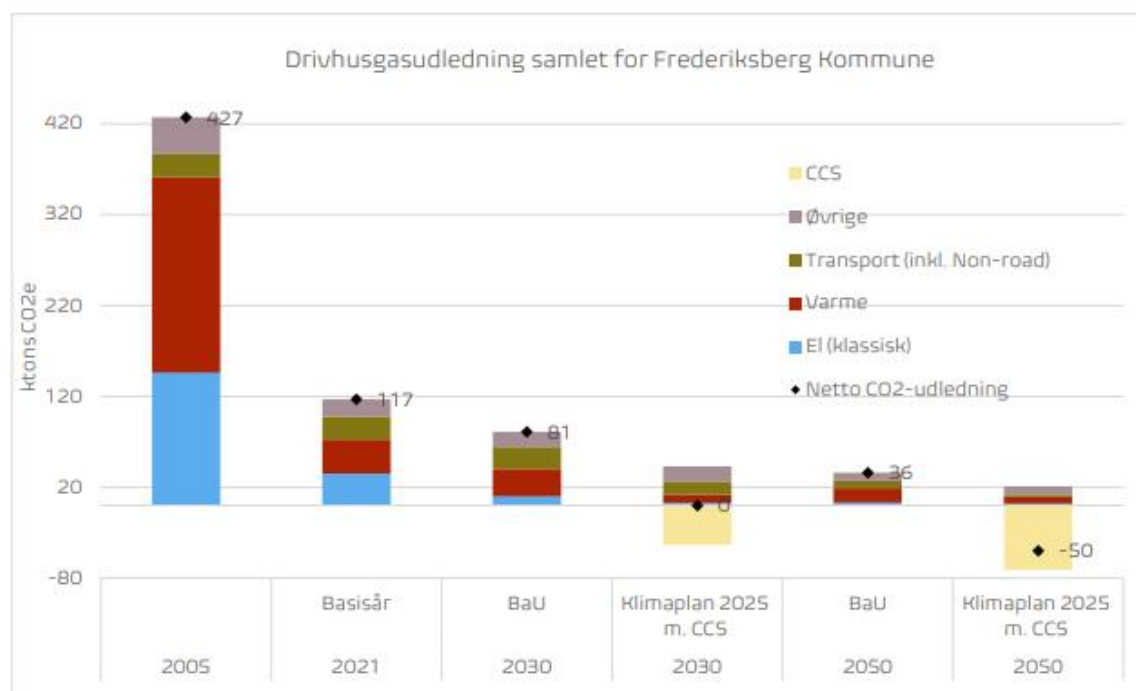
Baggrunden for de foreslåede mål og delmål er en scenarierapport udarbejdet af Ea Energianalyse (bilag 4), et baggrundsnotat om forbrugsbaserede udledninger (bilag 5), et notat om forbrugsbaserede udledninger fra kommunen som virksomhed (bilag 6), dialog med CTR, Frederiksberg Forsyning, grønne organisationer og aktører samt nationale retningslinjer og anbefalinger fra aktører som C40, CONCITO og Klimarådet.

Nedenfor præsenteres oplæg til mål og visioner for reduktion af drivhusgasudledningerne indenfor hver afgrænsning.

Afgrænsning 1 - Udledninger fra Frederiksberg Kommunes geografi

Omdrejningspunktet for en pariskompatibel klimaplan er, at der sættes mål for reduktionen af kommunens drivhusgasudledninger fra geografien forstået som scope 1 og 2 samt affaldshåndtering i scope 3. Der skal som minimum være sat mål på kort (2030), mellemlangt (2040) og langt sigt (2050) med mål om netto-nul (også kaldet klimaneutralitet) i senest 2050. Frederiksbergs nuværende mål på dette område skal derfor revurderes, og vejen fra den nuværende situation til netto-nul skal skitseres. I forbindelse med Klimaplan 2025 er der derfor udarbejdet en rapport med forslag til et scenarie for Frederiksberg Kommunes geografiske udledninger (jf. bilag 4). Scenarierapporten indeholder en opdateret reduktionssti og danner baggrund for en række målsætninger i klimaplanen. Scenarierapporten er baseret på nationale og lokale tiltag for at reducere CO₂-udledningen.

Scenarierapporten viser reduktionspotentialerne på sektorniveau i et scenarie (Business as Usual - BaU), hvor der kun gennemføres internationale og nationale tiltag, og et scenarie (Klimaplan 2025), hvor der gennemføres yderligere lokale tiltag. Se nedenstående figur for opgørelsen af de to scenarier.

Figur 1: Udvikling i drivhusgasudledninger, historisk og i klimaplanscenariet.

Samlet reduceres der med Klimaplan 2025 74 kton CO₂e i perioden 2021-2030 og yderligere 22,3 kton CO₂e i perioden 2030-2050. Dette fordeles på el, varme, transport og øvrige. For el, varme og transport er det lokale tiltag på Frederiksberg, der fører til en øget reduktion i Klimaplan 2025 ift. BaU. For øvrige sker reduktionen udelukkende gennem nationale tiltag.

Det gældende mål om klimaneutralitet i 2030 er: reelle reduktioner for 85%, mens kompensation kan levere de resterende 15% målt ift. 2005. CO₂-fangst vil fremover være den eneste kompensationsmulighed, hvis den foreslåede håndtering af dobbelttælling godkendes. De opdaterede analyser viser, at det sandsynlige niveau for CO₂-fangst er 43.000 ton CO₂ i 2030 svarende til 10% af udledningen i udgangsåret 2005. Scenarierapporten viser samtidig, at de forventede lokale tiltag på Frederiksberg har et reduktionspotentiale på 90%.

Det gældende mål for 2050 er: 100% reduktion uden kompensation ift. 2005. Dette kan ifølge scenarierne fra Klimaplan 2021 opnås ved at reduktioner suppleres med CO₂-fangst, som ikke forstås som CO₂-kompensation. I den opdaterede scenarierapport til Klimaplan 2025 er CO₂-fangst ligeledes væsentligt for at opnå 100% reduktion. Hertil forventes der i den nye scenarierapport flere reelle reduktioner og en større mængde CO₂-fangst, hvorfor der vil være potentiale for at reducere udledningerne med mere end 100%.

Det foreslås på den baggrund at bevare det gældende mål om klimaneutralitet i 2030, men ændre forventningen til fordelingen mellem reelle reduktioner og kompensation. Således er forventningen 90% reelle reduktioner, mens CO₂-fangst kompenserer for min. 10% i 2030. Bemærk at det øgede reduktionspotentiale på 90% kræver, at alle mål og handlinger på tværs af sporene realiseres. Det er særligt ambitionerne på mobilitetsområdet, som skal realiseres, da de har ændret sig siden Klimaplan 2021. Hertil foreslås det at ændre 2050-målet, så der opnås mere end 100% reduktion. Forslaget til reviderede mål fremlægges nedenfor.

Mål

	2030	2040	2050
Klimaplan 2025	Klimaneutralitet (Netto-nul): 100% reduktion forventeligt gennem 90% reduktion indenfor kommunen og 10% reduktion gennem CO ₂ -fangst ift. 2005.	Klimanegativitet (Netto-negativ): 107% reduktion forventeligt gennem 92% reduktion indenfor kommunen og 15% reduktion gennem CO ₂ -fangst ift. 2005.	Klimanegativitet (Netto-negativ): 110% reduktion forventeligt gennem 95% reduktion indenfor kommunen og 15% reduktion gennem CO ₂ -fangst ift. 2005.
Klimaplan 2021	Klimaneutralitet: Minimum 85% reduktion indenfor kommunen, op til 15% reduktion gennem CO ₂ -kompenserende tiltag udenfor kommunen ift. 2005.	Ingen mål	Klimaneutralitet: 100% reduktion indenfor kommunen uden anvendelse af CO ₂ -kompenserende tiltag.

Vurdering og handlerum

- Målet er mere ambitiøst end det nationale mål og ligger i tråd med Klimarådets anbefaling om at hæve ambitionsniveauet til et mål om netto-nul tidligere end 2050 og reduktioner over 100% i 2050.
- Målet er i overensstemmelse med C40s krav om netto-nul senest i 2050.
- Målene følger Klimaalliancens anbefalinger om at have både et mål om netto-nul og mål for direkte reduktioner.
- Opnåelse af 90% reduktion i 2030 forudsætter, at alle potentialer i scenarieanalysen realiseres. Der er en række usikkerheder om, hvorvidt alle nødvendige reduktioner opnås. Det er særligt plastudsortering, den nationale omstilling af elsektoren og omstilling af transportsektoren som har stor vægt i beregningerne. Der er desuden en

række usikkerhed med realisering af CO₂-fangst Derfor foreslås det formuleret som, at den forventelige fordeling er 90% reduktioner og 10% reduktioner gennem CO₂-fangst.

- Det er også muligt at beholde reduktionsmål på 85% i 2030. Det vil dog bevirke, at CO₂-fangst skal levere en større reduktion end vurderet sandsynligt, hvilket gør opfyldelsen af målet om klimaneutralitet i 2030 usikkert.
- 2050-målet kan ændres, så det er formuleret som fuld reduktion samt CO₂-fangst dvs. 100% reelle reduktioner og 15% reduktioner gennem CO₂-fangst. Dette vurderes meget ambitiøst bl.a. fordi den største udledningskategori i 2050 er kategorien "øvrige", som består af nationale udledninger, som på nuværende tidspunkt ikke er mulige at påvirke lokalt.

Afgrænsning 2 - Forbrugsbaserede udledninger fra Frederiksberg Kommunes borgere

En vision for reduktion af kommunens forbrugsbaserede udledninger kan bl.a. afspejle, på hvilke områder kommunen særligt vil sætte ind, og hvilke virkemidler der primært skal i spil. Eksempelvis har kommunen et større handlerum i forhold til kommunen som virksomhed end som facilitator for et mere klimavenligt forbrug hos borgerne. Hertil er fællesskaber og samarbejde vigtige virkemidler i at understøtte mere klimavenlig forbrugsadfærd. Forslaget til vision fremlægges nedenfor, hvorefter baggrunden for visionen uddybes:

"Vi tager ansvar ved at vise vejen gennem reduktion af kommunens egen globale klimapåvirkning og arbejder for, at byens borgere og erhverv får en mere klimavenlig adfærd gennem stærke fællesskaber."

Klimaplan 2025 vil have et øget fokus på forbrugsbaserede udledninger fra kommunens borgere. Som følge af de reviderede krav i Klimaalliancen skal kommunen have en vision for reduktionen af forbrugsbaserede udledninger, og arbejde med at reducere udledningerne inden for minimum to udvalgte forbrugskategorier. For at sikre at kommunernes visioner og handlinger adresserer de væsentligste indsatsområder, er det et krav, at der udarbejdes et vidensgrundlag (jf. bilag 5).

Forbrugsbaserede udledninger er udledninger, opgjort i et livscyklusperspektiv. Det betyder alle udledninger fra forbrug af alle slags varer og tjenesteydelser gennem hele levetiden – fra udvinding af råvarer til bortskaffelse. Det er dermed både udledninger indenfor og udenfor Frederiksberg Kommunes geografiske område. Forbrugsbaserede udledninger overlapper derfor delvist med de geografiske udledninger, som traditionelt har været fokus i de kommunale klimaplaner. På grund af kvaliteten af den tilgængelige, lokale data, er det ikke muligt at udarbejde et præcist regnskab for CO₂-udledninger fra borgernes forbrugsbaserede udledninger. Derfor anvendes, som anbefalet af Klimaalliancen, nationale udledningstal, som vurderes ift. særlige forhold for borgerne i Frederiksberg Kommune fx indkomst, boligstørrelse, transportvaner m.m.

En gennemsnitlig dansker udleder, ifølge nationale opgørelser af de forbrugsbaserede udledninger, 11-13 ton CO₂e pr. år. Forvaltningen vurderer, efter dialog med CONCITO, at de nationale opgørelser er en god indikator for en Frederiksberg-borgers samlede forbrugsbaserede udledninger. Nationalt er de tre største udledningskategorier *transport, fødevarer og byggeri*. Derfor foreslås at disse kategorier også vælges som hovedfokus i Klimaplan 2025.

Vurdering og handlerum

- Der kan alternativt fastsættes et kvantitativt pejlemærke om fx 50% reduktion af de forbrugsbaserede udledninger i 2030 i tråd med Klimarådet og Concitos anbefalinger. Københavns Kommune har valgt at sætte dette som pejlemærke. Dog er det med nuværende metoder ikke muligt at følge op på et kvantitativt mål. Et mål på 50% vurderes desuden at ville kræve ressourcer væsentligt ud over den nuværende finansiering.
- Visionen kan ændres, så den i højere grad inkluderer virkemidler og udvalgte forbrugsområder.
- De tre områder giver mening at arbejde med ift. kommunens handlerum og igangværende indsatser. Med mobilitetspolitikken og elbilstrategien er der et øget, og ambitiøst, fokus på at fremme bæredygtige transportformer, og at de biler, der er på vejene, bliver elbiler. Forbrugsudledningerne ved byggeri er også relevante på Frederiksberg eksempelvis i udviklingsplanen for Hospitalsgrunden, hensigtserklæringen om emissionsfri arbejdsmaskiner, underskriften af Reduction Roadmap og gennem styrkelsen af området for bæredygtigt byggeri i Budget 2024. Ved temadrøftelsen om forbrugsbaserede udledninger blev der desuden fremhævet en række indsatser for at sænke udledningerne fra fødevarer eksempelvis gennem omstilling af offentlige køkkener og fokus på klimavenlig mad i skolerne og undervisning.
- Det kan vælges at ændre de udvalgte forbrugskategorier. Andre mulige forbrugskategorier er fx fritid og rejser, restauranter og caféer eller forbrugsprodukter som tøj, elektronik og møbler.

Spor, indsatsområder og delmål

Nedenfor præsenteres hvert spor, sporets overordnede mål og de indsatsområder, der underbygger sporets samlede mål. Af bilag 7 fremgår alle indsatsområdernes delmål inkl. baggrunden for delmålet og et muligt handlerum for ændringer af hvert mål. Både titler på spor, mål, indsatsområder og delmål fremlægges til drøftelse.

Spor 1: CO₂-neutral og bæredygtig energiforsyning

Sporet skal sikre CO₂-reduktioner i varme- og elsektoren. Det indebærer produktion indenfor kommunegrænsen og på anlæg i omegnskommunerne, som Frederiksberg er medejere af. Det er et spor, hvor indsætterne i høj grad er baseret på samarbejde med kommunalt ejede selskaber og omegnskommunerne. Hertil er det også et spor, der skal arbejde med, hvordan varmen produceres, herunder anvendelsen af biomasse.

Spor 2: By og Bolig

By og bolig er et nyt spor, der dels arbejder med energieffektivisering af boliger og bygninger, dels arbejder med, hvordan kommunen kan understøtte mere bæredygtigt byggeri i byen. Hermed går sporet på tværs af afgrænsningerne for geografiske og forbrugsbaserede CO₂-udledninger. Sporet håndterer indsatser knyttet til såvel det eksisterende byggeri som nybyggeri, herunder også forbrug af el og varme/køling. Derudover ser sporet også på de indsatser, der knytter sig til byudvikling og planlægning. Her bliver Hospitalsgrunden et fyrtårnsprojekt, der arbejder med flere af de vigtigste indsatser på tværs af transformation, byudvikling og energifællesskaber. Kommunale bygninger er ikke med, men håndteres i sporet ”Kommunen som virksomhed”.

Spor 3: Mobilitet

Mobilitet dækker alle indsatser knyttet til transport af personer og varer indenfor kommunegrænsen, dog undtagen kommunens egen bilflåde, der håndteres i sporet ”Kommunen som virksomhed”. Sporet skal understøtte, at borgerne på Frederiksberg udnytter de gode muligheder, de har for at benytte klimavenlige transportmidler, som gang, cykel og kollektiv trafik, samt at de køretøjer, der anvendes, er eldrevne. På den måde arbejder sporet også for at reducere udledninger på tværs af afgrænsningerne for geografiske og forbrugsbaserede CO₂-udledninger. Sporets indsatser styres primært af Mobilitetspolitikken og Elbilstrategien, der begge er vedtaget i 2024.

Spor 4: Borgernes forbrug

Borgernes forbrug er et nyt spor i klimaplanen, der hovedsageligt arbejder med at reducere borgernes forbrugsbaserede udledninger. Herunder favnes også erhverv, da de udgør en vigtig aktør i værdikæden for mere bæredygtigt forbrug. Sporet har særligt fokus på indsatser indenfor fødevarer, men også en bred grøn dannelse og klimavenlig adfærd. Sporet afspejler desuden, at fællesskaber og netværk i Frederiksberg Kommune spiller en afgørende rolle ift. at inspirere og engagere borgere og erhverv.

Spor 5: Kommunen som virksomhed

Som en ændring fra den gældende klimaplan er udledninger fra kommunen som virksomhed nu sit eget spor. Det giver en tydeligere markering af kommunens egen rolle og rum til handling, som også afspejles i den foreslåede vision for reduktion af de forbrugsbaserede udledninger. Dog har indkøb sit eget indsatsområde, som dækker over analyse og identifikation af indsatser for at reducere udledningerne fra indkøb af regnet energi, byggeri, anlæg og transport, der har sine egne indsatsområder.

Spor 6: Klimatilpasning

Øgede nedbørsmængder og -mønstre samt øget forekomst af hedeølger kræver en systematisk tilpasningsindsats, hvilket er kernen i dette spor. Regnvandsdelen af sporet bygger på Regnvandsplan 2024 som drivende sektorplan, og arbejder både med at genbruge regnvand, minimere effekterne og styrke håndteringen af vand. Varmedelen er et nyt indsatsområde og her arbejdes med initiativer til at mindske effekten af hedeølgerne fx via beplantning og byplanlægning.

Inddragelse af borgere og interessenter

Klima-, Plan- og Boligudvalget anmodede på mødet d. 12. august 2024 forvaltningen om fortsat at sikre involvering af grønne organisationer og andre interessenter. Der er afholdt inddragende aktiviteter i forbindelse med årets Grønne Dage, som foregik i uge 40. Som en del af udviklingen af handlingsplanen for Klimaplan 2025 tilrettelægger forvaltningen et videre forløb for de mange aktører, der allerede har bidraget til tilblivelsen af klimaplanen. Dette forløb kan være aktiviteter som fx workshops, pop-up-arrangementer eller oplæg. De endelige aktiviteter vil blive tilrettelagt på baggrund af erfaringer fra den hidtidige inddragelsesproces samt aktiviteterne ved Grønne Dage.

Den videre proces for Klimaplan 2025

Klima-, Plan- og Boligudvalget fik på mødet d. 12. august 2024 fremlagt en plan for den videre proces for udviklingen af klimaplanen. I forhold til den fremlagte tidsplan i sagen d. 12. august har det været nødvendigt at forskyde tidsplanen for yderligere at belyse beslutningsgrundlaget og sikre forankring og involvering.

Frederiksberg Kommunes Klimaplan 2025 udarbejdes todelt som hhv. en klimastrategi og en klimahandlingsplan. Klimastrategien fastsætter mål, vision, delmål og strategiske rammer for Frederiksberg Kommunes klimarbejde i perioden 2025-2030. Handlingsplanen konkretiserer handlinger, der skal realisere strategien, på kort, mellem og lang sigt. Handlingsplanen opdateres hvert andet år. Den videre politiske proces ser nu således ud:

- Marts 2025: Behandling af forslag til klimastrategi i Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen.
- Maj 2025: Behandling af forslag til handlingsplan i Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen.

Klimapuljen afsat i budget 2024 vil blive sammentænkt med klimastrategiens spor og indsatsområder og indgå i klimahandlingsplanen. Derfor vil forslag til udmøntning af midlerne i 2025 fra klimapuljen komme samtidig med behandling af forslag til klimastrategien.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at den foreslåede håndtering af dobbelttælling og biomassens betydning sikrer, at kommunen følger de gængse retningslinjer for regnskabsmetoder samtidig med, at der gøres en aktiv indsats for at øge regnskabernes gennemsigtighed og kommunikerbarhed.

De foreslåede visioner og mål tager udgangspunkt i de foreslåede metoder og sætter en retning for Klimaplan 2025, som vil sikre den videre udvikling af handlinger. Forvaltningen vurderer, at målene vil leve op til kravene fra Klimaalliancen og samtidig sætter en ambitiøs retning for kommunens klimaarbejde fremadrettet. Målene vurderes som opnåelige, men indeholder dog på nuværende tidspunkt usikkerheder, idet målopfyldelse for den geografiske udledning afhænger af teknologisk udvikling og investeringer, mens reduktion af forbrugsbaserede udledninger afhænger af samarbejde med erhvervsliv, civilsamfund og borgere samt teknologiske fremskridt generelt. Som det fremgår af fremlagte vurderinger af handlemuligheder, er der muligheder for tilpasninger. Forvaltningen vil pba. udvalgets drøftelse og input tilpasse forslagene til mål og delmål, som vil blive præsenteret i forbindelse med behandlingen af den endelige klimaplan.

Økonomi

Klimaplanens mål er udviklet så de er realiserbare inden for rammerne af, hvad der er teknisk muligt og de midler, der er afsat i budgettet. Derfor er det muligt at igangsætte handlinger på kort sigt inden for alle spor og indsatsområder inden for nuværende budget. Sagen har på den baggrund ingen direkte økonomiske konsekvenser. Det er svært at vurdere alle ukendte eller langsigtede økonomiske konsekvenser, det kan således vise sig nødvendigt omprioritere indsatser senere for at sikre budgetoverholdelse.

For alle sporene skyldes det, at det er vanskeligt at vurdere de økonomiske konsekvenser af handlingerne på mellemlang og lang sigt, da det drejer sig om forventet implementering af national lovgivning, som vil stille højere/andre krav til de metoder, man anvender fx i byggeri, nye teknologier, som fortsat er under udvikling fx CO₂-fangst og generelt en anden, mere bæredygtig, måde at løse kommunens kerneopgaver på.

Også for de kortsigtede handlinger (inden for 2-4 år) på tværs af sporene kan der være ukendte forhold, som kan have indirekte økonomiske konsekvenser. Det gælder særligt for spor 5 "Kommunen som virksomhed", at der kan være økonomiske konsekvenser af eksempelvis øgede energirenoveringer, DGNB-certificering af byggerier, omstilling til emissionsfrie drivmidler (arbejdsmaskiner, befordring og transport af varer) og mere klimavenlige indkøb. Her kan således også vise sig nødvendigt omprioritere indsatser for at sikre budgetoverholdelse f.eks. ved reduceret eller omlagt forbrug.

De økonomiske usikkerheder håndteres ved at skabe et opdateret og transparent monitoreringssystem, som giver mulighed for at følge udviklingen tæt og danne grundlag for eventuel ændret prioritering af ressourcer for at nå klimaplanens mål og delmål bl.a. i forbindelse med budget.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget

Bilag

Bilag 1 _Præsentation af sag

Bilag 2_Metode og retvisende regnskaber

Bilag 3_Notat om biomasse til energiformål

Bilag 4_Scenariofremskrivning til Klimaplan 2025 Frederiksberg Kommune

Bilag 5_Notat om borgernes forbrugsbaserede udledninger

Bilag 6_Notat kommunen som virksomhed

Bilag 7_Mål og delmål i spor

Punkt 94: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Anders Storgaard, 2. viceborgmester Michael Brautsch og kommunalbestyrelsesmedlem Carina Høedt om hurtigere klimahandling og et retvisende CO₂-regnskab

01.30.00-G01-5-23

Resume

Kommunalbestyrelsesmedlem Anders Storgaard, 2. viceborgmester Michael Brautsch og kommunalbestyrelsesmedlem Carina Høedt har stillet forslag om hurtigere klimahandling og et mere retvisende CO₂-regnskab, hvilket

Kommunalbestyrelsen med denne sag skal tage stilling til. Forvaltningen foreslår, at en del af de i alt fire forslag indgår som en del af arbejdet med den næste klimaplan. Der skal med sagen ligeledes tages stilling til, hvorvidt udviklingen af næste klimaplan skal suppleres med politiske forhandlinger. Derudover er der, som foreslået, allerede afsat flere midler i Budget 24 til klimaarbejdet.

Beslutning

Forslagsstiller ønsker at udsætte forslaget indtil vedtagelsen af klimaplanen.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at forslaget om at indkalde til politiske forhandlinger, sideløbende med processen for udvikling af næste klimaplan, ikke tiltrædes, idet forhandlingerne i stedet forslås at ske i forbindelse med processen for udviklingen af næste klimaplan,
2. at forslaget om at afsætte nye midler i budget 2024 ikke tiltrædes, idet der siden forslaget blev stillet er afsat midler i Budget 24,
3. at forslaget om beregningsmetoder og risiko for dobbelttælling i forbindelse med investering i VE-anlæg tiltrædes i den forstand, at det beslutes, at det belyses og lægges til politisk drøftelse i forbindelse med udviklingen af næste klimaplan - og
4. at forslaget om CO₂-udledninger fra byggeri- og anlægsprojekter tiltrædes i den forstand, at det beslutes, at det medtages i den foreslåede proces for inklusion af scope 3-udledninger i udviklingen af næste klimaplan.

Sagsfremstilling

Klima-, Plan- og Boligudvalget udsatte på mødet den 6. november 2023 sagen efter drøftelse. Frederiksberg Kommunes næste klimaplan (Klimaplan 2025) er under udarbejdelse, og emnerne i beslutningsforslaget har indgået i processen, der er lagt for denne. blandt andet er der foreslået tilpasninger i metoden i forhold til dobbelttælling. Dermed er der nu fornyet mulighed for at tage stilling til de beslutningsforslaget. Nedenfor fremgår forvaltningens fornyede indstilling samt en beskrivelse af, hvorledes delforslagene er håndteret.

Forvaltningen indstiller,

1. at forslaget om at indkalde til politiske forhandlinger ikke tiltrædes, idet dette er en del af processen for udviklingen af næste klimaplan,
2. at forslaget om at afsætte nye midler i budget 2024 ikke tiltrædes, idet der, siden forslaget blev stillet, er afsat midler i Budget 2024,
3. at forslaget om "at kommunens klimaregnskab bliver mere retvisende og at CO₂-reduktionerne ikke tælles med flere gange f.eks. fra kommunens vindmøller og salget af grønne certifikater herfra", tiltrædes, idet metoden for klimaregnskab er blevet revideret og dobbelttælling minimeret,
4. at forslaget om CO₂-udledninger fra byggeri- og anlægsprojekter tiltrædes i den forstand, at det beslutes, at det medtages i den foreslåede proces for inklusion af scope 3-udledninger i udviklingen af næste klimaplan.

Nedenfor redegøres for hvordan 2 af de 4 forslagspunkter er indgået i politiske temadrøftelser og vil indgå i kommunens fremtidige klimaplan. Indkaldelse til forhandlinger om klimaplan anbefales ikke tiltrådt, da det kan indgå i den planlagte politiske behandling af Klimaplan 2025. Derudover er der, som foreslået, allerede afsat flere midler i Budget 2024 til klimaarbejdet.

Forslagets punkt 1 - At der indkaldes til forhandlinger om en revision af Frederiksberg Kommunes Klimaplan inden årsskiftet [2023]

Denne del af forslaget er ikke længere aktuelt i forhold til årsskiftet 2023/2024. Som beskrevet i tidligere sagsfremstilling af 6. november er der mulighed for at påvirke ambitionsniveau og prioriterede handlinger i forbindelse med beslutning af Klimaplan 2025. Det er naturligvis muligt - sideløbende med den proces - at have politiske forhandlinger om emnet. Forvaltningen indstiller på den baggrund, at denne del af beslutningsforslaget ikke tiltrædes.

Forslagets punkt 2 - At der afsættes nye midler i budget 2024 til at øge tempoet i klimaplanen.

Der blev afsat midler i Budget 2024 og dermed betragtes dette punkt som gennemført. Forvaltningen indstiller på den baggrund at denne del af beslutningsforslaget ikke tiltrædes, idet der siden forslaget blev stillet, er afsat midler i Budget 2024.

Forslagets punkt 3 - At kommunens klimaregnskab bliver mere retvisende og at CO₂-reduktionerne ikke tælles med flere gange f.eks. fra kommunens vindmøller og salget af grønne certifikater herfra.

Retvisende regnskaber og dobbelttælling har været en del af de afholdte temadrøftelser for Klima-, Plan- og Boligudvalget og Magistraten. Her blev metoder og afgrænsninger fremlagt og drøftet. I sagen "Mål og delmål for Klimaplan 2025" (jf. dagsordenspunkt 93) gennemgås metoden, forskellige typer af dobbelttælling, og forvaltningens anbefalinger til metode fremlægges til beslutning. Den metodemæssige baggrund for dette er tilføjet som bilag 3 på denne sag.

Besluttet de foreslåede ændringer til metoden i dagsordenspunkt nr. 93, vil ejerandel af vindmøller ikke længere regnes med i det geografiske CO₂-regnskab. Det vil betyde en minimering af dobbelttælling mellem kommunale regnskaber og at møllerne ejet af Frederiksberg Forsyning ikke længere tæller med både i Frederiksbergs geografiske regnskab og hos elforbrugere via certifikater, som det er eksemplificeret i forslaget. Forvaltningen indstiller på den baggrund, at forslaget punkt 3 tiltrædes.

Som beskrevet i bilaget med regnskabsmetode (bilag 3) undgås dobbelttælling mellem kommunen som elforbruger og andre elforbrugere ved, at Frederiksberg Kommune som virksomhed fortsat køber certifikater for vedvarende energi svarende til kommunens elforbrug.

Forslagets punkt 4 - At kommunens CO₂-udledninger fra byggeri- og anlægsprojekter enten inkluderes direkte i CO₂-regnskabet eller får dets egen mål som en del af en inklusion af scope 3 udledninger.

Som beskrevet i sagsfremstilling af 6. november er udledninger fra byggeriet en del af processen for udviklingen af Klimaplan 2025. Emnet har været en del af både temadrøftelse om forbrugsbaserede udledninger (d. 5/6- 2024) og Kommunens forbrugsudledninger (10/6-2024). Som det fremgår af dagsordenspunkt nr. 93 på aftenens møde, vil en vision for de forbrugsbaserede udledninger indgå i den kommende klimaplan, ligesom byggeri er foreslået som prioriteret indsatsområde med underliggende delmål. Forvaltningen indstiller på den baggrund, at denne del af beslutningsforslaget tiltrædes i den forstand, at det besluttet, at det medtages i den foreslåede proces for inklusion af scope 3-udledninger i udviklingen af næste klimaplan.

Tidligere sagsfremstilling (6. november 2023)

Kommunalbestyrelsen oversendte den 28. august 2023 følgende forslag fra kommunalbestyrelsesmedlem Anders Storgaard, 2. viceborgmester Michael Brautsch og kommunalbestyrelsesmedlem Carina Høedt om hurtigere klimahandling og et mere retvisende CO₂-regnskab

"Det Konservative Folkeparti foreslår:

1. At der indkaldes til forhandlinger om en revision af Frederiksberg Kommunes Klimaplan inden årsskiftet.
2. At der afsættes nye midler i budget 2024 til at øge tempoet i klimaplanen.
3. At kommunens klimaregnskab bliver mere retvisende og at CO₂-reduktionerne ikke tælles med flere gange f.eks. fra kommunens vindmøller og salget af grønne certifikater herfra.
4. At kommunens CO₂-udledninger fra byggeri- og anlægsprojekter enten inkluderes direkte i CO₂- regnskabet eller får dets egen mål som en del af en inklusion af scope 3 udledninger.

Begrundelse

Det Konservative Folkeparti mener at sommerens ekstreme vejr og de alarmerende globale tal for klimaforandringerne understreger behovet for en mere ambitiøs klimapolitik. Vi bifalder arbejdet med en ny klimaplan for 2025-2029, men mener, at kommunalbestyrelsen allerede nu bør gennemgå den nuværende klimaplan med et kritisk blik, for meget kan have ændret siden dens vedtagelse i foråret 2021. Selvom vi som kommune tog et stort skridt med klimaplanen, så bør vi konstant forsøge at hæve barren.

I budget 2023 blev der ikke afsat nye midler til Klimafonden. Dette mener vi er en fejl som bør rettes op i næste års budget, da midler til klimaindsatsen er afgørende for at sikre fremdrift i kommunens klimainitiativer.

Ved en revision af kommunens klimaplan bør der samtidigt arbejdes for at gøre regnskabet mere retvisende. Det er problematisk, at kommunens møller i Stevns Kommune ikke blot tælles med både i deres regnskab og vores, men også, at de grønne certifikater herfra både dækker CO₂-forbruget fra kommunens forbrug, men samtidigt videresælges på markedet. Enten bør de grønne certifikater, som overstiger kommunens forbrug, annulleres eller "restmængden" af CO₂-reduktioner fratrækkes kommunens regnskab.

Samtidigt ønsker Det Konservative Folkeparti også, at scope 3 udledninger i højere grad inkluderes i kommunens plan. Særligt er det problematisk, at politisk vedtaget beslutninger, såsom nye byggerier eller anlægsprojekter ikke opgøres klimamæssigt, hvorved f.eks. store anlægsbeslutninger med CO₂-udledninger på niveau med et helt års udledninger fra kommunen ikke vægtes i kommunens klimaplan."

Bemærkninger til forslaget

Forhandlinger om revision af klimaplanen

Der er igangsat en proces for at sikre en revision af kommunens nuværende klimaplan, hvilket vil give mulighed for at genbesøge klimaplanens mål og igangsætte nye handlinger på baggrund af en proces, der både vil sikre mulighed for politiske drøftelser, og inddragelse af eksterne interessenter. Planen for revisionen af klimaplanen forelægges for Klima-, Plan og Boligudvalget parallelt med behandlingen af denne sag. I udviklingen af næste klimaplan, vil den nuværende klimaplan blive genbesøgt i forhold til at vurdere, hvilke områder og handlinger der bør fortsættes, hvordan de kan styrkes, og hvilke supplerende handlinger der bør igangsættes fra 2025. Hovedstrøgene i den kommende klimaplan vil være klar til før budgetforhandlingerne til 2025 for at sikre eventuel supplerende finansiering. Det er ikke umiddelbart forvaltningens vurdering, at det vil være muligt at igangsætte politisk forhandling i 2023. Hvorvidt der - sideløbende med den proces, der løbes i gang nu - skal indkaldes til politiske forhandlinger, er en politisk beslutning. Forvaltningens vurdering er, at dette bør ske i forbindelse med den kommende proces.

Afsætning af midler i Budget 2024

Der er siden dette beslutningsforslag blev stillet vedtaget et budget for 2024, hvor der er afsat supplerende midler til klimaområdet, hvorfor dette forslagspunkt ikke vurderes at være aktuelt at adressere længere.

Klimaregnskab

Forvaltningen har tidligere besvaret spørgsmål om praksis for indregning af vindmøllerne i Frederiksberg Kommunes CO₂-beregninger. Disse svar er vedlagt som bilag. Som det fremgår, er der ikke faste regler for indregning af ejerskab af VE, og der kan naturligvis besluttes anderledes ift., hvordan dette indgår.

Af denne grund er det vigtigt, at der er så stor metodisk gennemsigtighed som muligt, og at der er opbakning til den metode, der bruges. Samtidig er det vigtigt at belyse de mulige konsekvenser, som forskellige valg af metoder har for opnåelse af kommunens klimamål. Derfor foreslår forvaltningen, at emnet indgår i metodeudviklingen i forbindelse med den kommende klimaplan, og at det vil være mest hensigtsmæssigt at lade drøftelserne indgå som en del af de foreslåede politiske temadrøftelser i forbindelse med udviklingen af næste klimaplan.

Kommunens CO₂-udledning fra byggeri og anlægsprojekter

Forvaltningen foreslår i sagen "Rammer for udviklingen af næste klimaplan", at inkludere scope 3-udledninger (herunder byggeri- og anlægsprojekter) i processen. Det skal belyses, i hvilken grad udledningerne kan kvantificeres, hvilke muligheder der er for at inkludere dem i CO₂-regnskabet, samt hvilke handlinger der kan iværksættes fremadrettet for at tydeliggøre deres klimamæssige effekt og nedsætte udledningen på området.

Forvaltningens vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at de foreslåede initiativer vedrørende opgørelsesmetode i forbindelse med VE-anlæg og CO₂-udledning fra byggeri- og anlægsprojekter med fordel kan indgå i det kommende arbejde med næste klimaplan, der igangsættes med sagen "Rammer for udvikling af næste klimaplan". Initiativet om øget budget til klima i 2024 anses for at være gennemført med budgetforlig 2024. Forvaltningen vurderer, at de foreslåede politiske forhandlinger (jf. indstillingspind 1) vil ligge mest hensigtsmæssigt som en del af arbejdet i forbindelse med den kommende klimaplan.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, M, K

Historik

Indstilling 6. november 2023, pkt. 133:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

- 1.at forslaget om at indkalde til politiske forhandlinger, sideløbende med processen for udvikling af næste klimaplan, ikke tiltrædes, idet forhandlingerne i stedet forslås at ske i forbindelse med processen for udviklingen af næste klimaplan,
- 2.at forslaget om at afsætte nye midler i budget 2024 tiltrædes, idet der siden forslaget blev stillet er afsat midler i Budget 24,
- 3.at forslaget om beregningsmetoder og risiko for dobbelttælling i forbindelse med investering i VE-anlæg tiltrædes i den forstand, at det beslutes, at det belyses og lægges til politisk drøftelse i forbindelse med udviklingen af næste klimaplan - og
- 4.at forslaget om CO2-udledninger fra byggeri- og anlægsprojekter tiltrædes i den forstand, at det beslutes, at det medtages i den foreslåede proces for inklusion af scope 3-udledninger i udviklingen af næste klimaplan.

Beslutning fra Klima-, Plan- og Boligudvalget 2022-25, 6. november 2023, pkt. 133:

Klima-, Plan- og Boligudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Bilag

Svar på KBS-spørgsmål om grønne certifikater 23022023

Svar på opfølgende KBS-spørgsmål til Anders Storgaard om grønne certifikater 14032023

Bilag 3_Metode og retvisende regnskaber

Punkt 95: Forslag til lokalplan 243 for særlige boformer Fuglebakkevej 94-109

01.02.05-P16-7-23

Resume

Klima-, Plan- og Boligudvalget skal tage stilling til, om forslag til lokalplan 243 med tilhørende forslag til kommuneplantillæg 8 kan godkendes og sendes i offentlig høring. Lokalplanforslaget muliggør en etageboligbebyggelse til særlige boformer med stor andel af fællesarealer og mindst 25% almene boliger for enden af Fuglebakkevej mod Bispeengbuen. Under bygningen etableres en ny offentligt tilgængelig cykel- og gangsti, som forbinder Fuglebakkevej med Bispeengen. Derved genskabes vejens historiske forløb i en nutidig version, der samtidig kobler sig på en fremtidig grøn forbindelse som vedtaget i vision for omdannelse af Bispeengbuen. På arealet ligger i dag en slidt lagerbygning fra slutningen er 1980'erne. Lokalplanforslaget omfatter samtidig byhavearealet, der aktuelt ikke er sikret med en lokalplan, og udlægger det som offentligt grønt område.

Beslutning

Klima-, Plan- og Boligudvalget udsatte sagen med henblik besigtigelse.

Derudover ønskede udvalget, at forvaltningen belyste sagen yderligere omkring anvendelsen af anvisningsret i henhold til almenboligloven.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at forslag til lokalplan 243 og tilhørende forslag til kommuneplantillæg 8 vedtages og offentliggøres i en periode på 8 uger,
2. at udbygningsaftale offentliggøres sideløbende,
3. at der ikke udarbejdes miljøvurdering,
4. at der afholdes borgermøde i høringsfasen.

Sagsfremstilling

Frederiksberg Kommune har modtaget et forslag om at udvikle ejendommen Fuglebakkevej 94 med henblik på at opføre et nyt byggeri med særlige boformer med høj andel af fællesarealer og et grønt haveanlæg syd for bygningen. Den eksisterende, nedslidte lagerbygning fra 1989 forudsættes nedrevet. Bygningen er ikke bevaringsværdig. Mindst 25 pct. af de nye boliger bliver almene boliger, og ejer er i den forbindelse i en konkret dialog med det almene boligselskab fsb, som også ejer de almene studieboliger i naboejendommen Nordre Fasanvej 207-209. Lokalplanområdet omfatter Fuglebakkevej 109 (byhaven) og Fuglebakkevej 94.

Området er i dag en blindgyde, som reelt er afskåret fra den omkringliggende by og består af et grønt område med byhave samt hegn, bygninger og infrastrukturanlæg. Området afgrænses af Bispeengbuen og Bispeengen mod nord, S-banens jernbanetracé mod nordvest, den op til 8 etager høje etageejendom Engbakken/Falckhuset mod øst (Nordre Fasanvej 207-209) samt Fuglebakkevej og etageboligejendomme mod syd.

Den omkringliggende bygningsmasse består primært af bygningsvolumener omkranset af asfalterede og hegnede arealer, der anvendes til bilparkering.

Opførsel af byggeriet skitseret i nærværende lokalplanforslag, forudsætter erhvervelse af en mindre del af den kommunale ejendom beliggende Fuglebakkevej 109 (byhavearealet mod nordøst ved vejen Bispeengen) i hvilken forbindelse, der stilles vilkår om almene boliger. Der fremlægges særskilt sag herom ved for kommunalbestyrelsens beslutning ved lokalplanens endelige godkendelse.

Startredegørelse

Klima-, Plan- og Boligudvalget vedtog at igangsætte et lokalplanarbejde for projektområdet med en startredegørelse den 27. november 2023.

Startredegørelsen indeholdt 'arbejd-videre-punkter' om

- byggefeltets placering i forhold til vejadgangen til Genbrugsstationen
- bygningens mere detaljerede udformning og løsninger, facadeudtryk, materialer
- cykel -og gangforbindelse som forbinder Fuglebakkevej mod syd, med Bispeengen mod nord

- bearbejdning af den udadvendt og hævede stueetage med henblik på at sikre byintegration, åbenhed og tryghed og en indretning, der understøtter fællesskabet i ejendommen
- opholdsarealer af høj kvalitet, samt kobling og samspil med byhaven skal kvalificeres
- udformning og tilbagetrukket placering af teknik på taget, så det bliver en integreret del af arkitekturen
- at området i fremtiden fremstår mere grønt end i dag, med en højere biofaktor og større biodiversitet.
- hensigtsmæssig placering af parkering til biler og cykler
- hensyn til nærmeste naboer

Boligtyper og fællesareal

Der etableres i alt 143 boliger, 113 private og 30 almene, med et samlet boligetageareal på ca. 6.866 m² og et BBR etageareal på ca. 7.200 m². Lejlighederne fordeler sig på 107 stk. 1-værelses, 26 stk. 2-værelses, 9 stk. 3-værelses og 1 stk. 4-værelses. Boligstørrelserne varierer fra 40 m² - 97 m² bruttoetageareal med et gennemsnit på 48 m² bruttoetageareal.

Boligerne er indrettet som selvstændige lejligheder i fællesskabsklynger organiseret omkring fællesarealer på etagerne. Lokalplanen stiller jf. kommuneplanens generelle rammer for særlige boformer, krav til at mindst 12,5 pct. af det samlede etageareal indrettes til fællesarealer, svarende til ca. 900 m² bruttoetageareal. Fællesarealerne der er placeret i stueetagen, er fælles for hele bygningen på tværs af ejerformer, og deles således mellem den almene og private part.

Arkitektur og projekt

Den nye bygning etableres som en naturlig forlængelse af, og afslutning på, bygningsstrukturen fra naboejendommen Nordre Fasanvej 207 - 209. Bygningskroppen skaber samtidig en visuel afslutning af Fuglebakkevej, og under bygningen etableres en ny stiforbindelse som forbinder Fuglebakkevej med Bispeengen. Det nye bygningsvolumen danner derudover en støjskærm mod Bispeengbuen og togbanen, som både skaber rolige opholdsarealer for beboerne selv, men også kommer en bredere kreds af naboer mod syd til gode.

Huset volumen tilpasses den omkringliggende by. Mod vest og byhavens mindre skala trapper bygningen ned til 3 etager. Hvor bygningen er højest bliver den op i 8 etager, for igen at trappe ned mod sydvest hvor den møder naboejendommen. Bygningens udformning tager på den måde udgangspunkt i stedets sammensatte karakter og de skalaspring, der præger området.

Facader udføres i en rødlig bløddstrøgen mursten med forskellige mur og fugedetaljer og med altaner i mosgrøn farve. Samspillet mellem murstenen og altan-elementer i stål refererer til omgivelsernes sammenstilling af klassiske, murede karréer og mere industrielle anlæg. Flere steder op ad facaden etableres klatreplanter, der med plantekasser i terræn og integrerede wiresystemer, vil klatre vildt op ad husets altaner.

Bæredygtighedstiltag

Den nye bebyggelse forventes at blive DGNB-certificeret til Guld. DGNB er en international anerkendt bæredygtighedscertificering, der er tilpasset danske forhold. DGNB sikrer, at alle aspekter vedrørende byggeri og udearealer bliver vurderet indenfor økonomisk, social og miljømæssig bæredygtighed.

Opholdsareal, træer og begrønning

Projektets grønne udendørs opholdsarealer placeres i forlængelse af byhavens grønne arealer mod syd, og som taghaver med orangerier orienteret mod sydvest. Samtidig har næsten alle husets boliger egen altan eller private forhaver. Altanerne fremstår som en sammenhængende, begrønnet struktur og er således en markant bestanddel af den arkitektoniske oplevelse af huset.

Opholdsarealet kan i forhold til kommuneplanens opholdsnormer vurderes konkret, da den nye bebyggelse er en videreførelse af den eksisterende bystruktur. Samlet bliver der etableret ca. 1.150 m² opholdsareal svarende til ca. 16 pct. af etagearealet mod kommuneplanens krav om 30 pct. opholdsarealer for særlige boformer.

Mod nord har flere boliger også private altaner ligesom der er grønne beplantede haveanlæg på terræn. Men da disse er støjplagede, medregnes det ikke til opholdsarealet.

I udformningen af opholdsarealet er inspireret af den eksisterende byhave. Byhavens grønne karakter, udvides hvor arealerne i dag er asfalterede og hegnet ind. De to haver vil glide sammen til én og strække sig over et i alt 150 meter langt grønt forløb fra øst til vest.

I forbindelse med byggeriet er det nødvendigt at fælde 8 træer placeret langs Bispeengen, 6 platantræer der er over 25 år gamle og to mindre træer. Som erstatning for træerne genplanter med andre træsorter jf. Frederiksberg Kommunes træpolitik. Der fokuseres på at bruge hjemmehørende træer for at understøtte øget biodiversitet. I alt plantes der 33 træer, 25 mere end i dag.

Biofaktoren for projektområdets ubebyggede arealer er aktuelt beregnet til at være på 0,9, men vil med nærværende projektforslag øges til ca. 1,6.

Der stilles i lokalplanen krav om en biofaktor på mindst 1,0 hvilket er dobbelt så højt som kravet på 0,5 jf. kommuneplan 2021.

Trafik og parkering

Ankomst med bil sker fra den eksisterende vej Bispeengen. Ankomst for cykler sker via Fuglebakkevej og Bispeengen. Som en del af projekt etableres ny cykel- og gangsti under bygningen, som forbinder Fuglebakkevej med Bispeengen.

I kommuneplan 2021 kan parkeringsnormen for særlige boformer fastsættes på baggrund af en konkret vurdering, for både biler og cykler. Derudover kan der gives tilladelse til en yderligere reduktion af bilparkeringsnormen, hvis der etableres en delebilsordning for ejendommens ejere og brugere, og hvis der udpeges og reserveres parkeringsareal til de pågældende delebiler. Det forventes, at beboerne i høj grad vil benytte sig af cykel eller offentlig transport. Fuglebakken Station ligger ca. 400 meter fra Fuglebakkevej 94. På den baggrund udlægger lokalplanen 193 cykelparkeringspladser, heraf 19 til særligt pladskrævende cykler og 4 parkeringspladser til delebiler, samt 1 handicapparkeringsplads svarende til 5 bilparkeringspladser i alt. Lokalplanen stiller samtidig krav om, at alle bilparkeringspladserne forsynes med ladeinfrastruktur og ladestandere til elbiler.

På grund af lokalplanområdets udsatte placering i et af kommunens risikoområder i forhold til oversvømmelse, og på grund af de mange store og kritiske forsyningsledninger i jorden, herunder den rørlagte Grøndalså og Vejdirektoratets pumpestation med tilhørende større underjordisk forsinkelsesbassin, er det vurderet, at det vil være særdeles uhensigtsmæssigt at etablere parkeringskælder på arealet. For samtidig ikke at optage opholdsarealer på terræn, etableres bilparkeringspladserne derfor på terræn under bygningen i åben stueetage med adgang fra Bispeengen.

Skyggegener

Der er til lokalplanforslaget udarbejdet skyggediagrammer, der viser at den nye bebyggelse skaber øgede skyggegener i eftermiddags- og aften timerne, for særligt 8 lejligheder, som er placeret i den vestvendte gavl på naboejendommen Nordre Fasanvej 207-209. Enkelte af disse lejligheder ejes af KPC, og de øvrige ejes af det almene boligselskab fsb. Ejer er i den forbindelse i en konkret dialog med KPC og fsb om mulige løsninger. Afstanden mellem de to ejendommers gavle er lige knap 6 meter.

Den nye bebyggelse vil derudover betyde let øgede skyggegener på naboejendommens vestvendte tagterrasse i aften timerne, samt i de tidlige morgentimer på byhavens arealer.

Bygningens placering betyder, at der ikke opstår skyggegener på øvrige beboelsesejendomme Fuglebakkevej 92 og Fuglebakkevej 107. Skyggegener vil i dagtimerne primært falde på de nordvendte vejarealer Bispeengen.

Da den nuværende lagerbygning på projektområdet er 1 etage, vil der uundgåeligt blive forandringer i lys- og skyggeforholdene med tilføjelsen af et etageboligbyggeri. Det er dog forvaltningens vurdering, at de afledte skyggevirkninger er acceptable i en bymæssig sammenhæng.

Ombygning af rundkørsel på Bispeengen og udbygningsaftale

En realisering af projektet forudsætter, at eksisterende rundkørsel/vendeareal ved adgangen til Bispeengens Genbrugsstation flyttes og reduceres i omfang. Som et led i lokalplanarbejdet, er der udarbejdet ingeniørundersøgelser, som viser, hvordan en nyetablering af rundkørslen kan ske samtidig med, at det forsat er muligt for store køretøjer, at vende på arealet.

Planlovens § 21b åbner mulighed for, at en grundejer kan tage initiativ til en frivillig aftale med kommunen og staten om at bidrage til udbygningen af infrastruktur i de tilfælde, hvor grundejeren finder det hensigtsmæssigt i forhold til udnyttelse af sin ejendom.

Frederiksberg Kommune og vejdirektoratet har modtaget en opfordring fra udvikler, der ejer matr.nr. 233c om at indgå en udbygningsaftale, og parternes dialog har udmøntet sig i en aftale om infrastrukturanlæg. Med de ændrede anvendelser og byggemuligheder, som kommuneplantillægget og lokalplanen muliggør, indgås udbygningsaftaler, hvor grundejeren forpligter sig til at etablere nyt vendeareal på Bispeengen og samtidig forbedre koblingen mellem Fuglebakkevej og den nye cykel- og gangsti (se bilag).

Planforhold

Området er ikke omfattet af lokalplan. Området er i Kommuneplan 2021 udlagt til blandede byfunktioner i form af park, detailhandel, kontor- og serviceerhverv, forlystelser, kulturelle aktiviteter, idræts- og bevægelsesaktiviteter samt boliger med bolignære offentlige servicetilbud. Kommuneplanen fastsætter et maksimalt etageantal på 6 etager og en bebyggelsesprocent på 180 % for området under ét.

Området er udlagt til byudviklingsområde ”Byudvikling ved Bispeengbuen”, og er stationsnært kerneområde. I byudviklingsområder kan der med udarbejdelse af et kommuneplantillæg åbnes mulighed for at ændre kommuneplanrammerne til at kunne rumme bebyggelse med større bygningshøjde og større bebyggelsesprocent end angivet. Udviklingen skal ske på en måde, der forbedrer byen og tilfører nye bykvaliteter og skal i hvert tilfælde bero på en konkret vurdering af projektets helhedsvirkning, arkitektoniske og byrumsmæssige forhold samt hvilke kvaliteter, projektet i øvrigt tilfører området og byen.

Nærværende projekt har at maksimalt etageantal på 8 og en bebyggelsesprocent på 200 % for området under ét. Af kommuneplan 2021 fremgår det samtidig, at der ikke må etableres bilparkering i stueetagen. Projektet er dermed ikke i overensstemmelse med kommuneplanen. Der er derfor udarbejdet et forslag til kommuneplantillæg nr. 8 til Kommuneplan 2021, så der bliver overensstemmelse mellem lokalplan og kommuneplan (se bilag).

Borgermøde

Da lokalplanen giver mulighed for byggeri tæt på eksisterende byhave og infrastrukturanlæg, muliggør fældning af træer, der er over 25 år gamle samt muliggør at en mindre del af byhavens areal inddrages, foreslår forvaltningen, at der i høringsperioden afholdes et borgermøde for at informere interesserede borgere om lokalplanforslaget og at få en konstruktiv dialog om alle aspekter af projektet.

Miljøvurdering

Forvaltningen har foretaget en miljøscreening af lokalplanforslagets forventede miljøpåvirkninger i henhold til Lov om Miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (se bilag). Forvaltningen vurderer, at lokalplanforslaget ikke vil medføre væsentlige miljøpåvirkninger af omgivelserne. Derfor indstiller forvaltningen, at der ikke foretages miljøvurdering af planen.

By-, Kultur og Miljøområdets vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at området i dag fremstår slidt, aflukket og lettere utrygt. Et nyt boligbyggeri med en aktiv og åben stueetage, og en ny stiforbindelse herigennem, vil - i sammenhæng med byhaven - medvirke til en øget bykvalitet og tryghed i området. Det nye byggeri i høj arkitektonisk kvalitet, indfører sig i den eksisterende bebyggelsesstruktur i en skala, der harmonerer og tilpasser sig de nærmeste omgivelser. Således er byggeriet lavest mod byhaven, og tilpasser sig samtidig nærmeste naboejendomme mod syd og øst i højde.

Kombinationen af almene og private boliger, der er centreret om fællesskab, er i god tråd med Kommuneplan 2021's mål om at, ”Frederiksberg fortsat skal være en blandet by med boliger for mennesker med almindelig indkomst og plads til mangfoldighed i livsformer og fællesskaber”, samt med de boligpolitiske principper om, at ”Frederiksberg skal være en blandet by med variation og balance i boligtyper og ejerformer”.

Områdets biofaktor øges markant med 25 flere træer end i dag, og begrønning af de sydvendte opholdsarealer i forlængelse af byhavens arealer, som i dag er befæstet med asfalt.

Forvaltningen vurderer samlet, at det nye projekt tilvejebringer værdier, der opvejer for nedrivning af eksisterende lagerbygning og fældning af i alt 8 træer.

Økonomi

Der vil i forbindelse med en senere sag blive søgt om skema A-tilsagn til den del af byggeriet, der opføres som alment støttet nybyggeri i henhold til almenboligloven. Grundkapitalindskuddet udgør 8 % af anskaffelsessummen for boliger med et boligennemsnit under 90 m². Anskaffelsessummen vil for de almene boliger (25 % af det samlede nye boligareal) med 2024-satser svare til ca. 53,638 mio. kr. og grundkapitallånet udgør 4,291 mio. kr. Der kan ske en stigning inden byggeriet udføres.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen

Bilag

Forslag til LP 243 Boliger og grønt område_Fuglebakkevej 94-109

Forslag til KPT 8 til Kommuneplan 2021

Miljøscreening_Forslag til lokalplan 243 og KPT 8

Punkt 96: Frederiksbergcentret - ladestandere

02.01.00-G01-315-24

Resume

Frederiksbergcentret ønsker på centrets øverste parkeringsdæk at etablere 49 elladestandere, heraf en elladestander på en handicapparkeringsplads. Idet der nedlægges parkeringspladser, vil det ansøgte kræve dispensation fra Lokalplan 172, afsnit 4.4 om antal parkeringspladser og afsnit 4.5 om handicapparkeringspladser. Der ønskes nedlagt to eksisterende handicapparkeringspladser og syv almindelige parkeringspladser.

Beslutning

Klima-, Plan- og Boligudvalget vedtog

- 1.at der meddeles dispensation fra lokalplan 172, afsnit 4.4 om antal af parkeringspladser, og
- 2.at der meddeles dispensation fra afsnit 4.5 om antal af handicapparkeringspladser, dog med en yderligere bearbejdning af nærhed til indgange/elevatorer,
- 3.at der meddeles dispensation fra BR18, § 159 om adgangsareal til de almindelige elladestandere.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at der meddeles dispensation fra lokalplan 172, afsnit 4.4 om antal af parkeringspladser, og
2. at der meddeles dispensation fra afsnit 4.5 om antal af handicapparkeringspladser, dog med en yderligere bearbejdning af nærhed til indgange/elevatorer.
3. at der meddeles dispensation fra BR18, § 159 om adgangsareal til de almindelige elladestandere.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har modtaget en ansøgning fra Frederiksbergcentret om at nedlægge parkeringspladser for i stedet at etablere 49 elladestandere, heraf en elladestander på en handicapparkeringsplads. I forvaltningens behandling af sagen forudsættes, at Frederiksbergcentrets eksisterende parkeringsanlæg er dimensioneret efter lokalplanens bestemmelser, og at enhver nedlæggelse af parkeringsplads kræver dispensation fra lokalplanen. Frederiksbergcentret søger om at nedlægge i alt 9 pladser på øverste parkeringsdæk, heraf 2 handicapparkeringspladser.

Forvaltningen har undersøgt benyttelsen af handicapparkeringspladserne, der selv i den travleste periode af julemåneden oplyses ikke at blive benyttet.

De eksisterende handicapparkeringspladser er etableret maksimalt 60 meter fra nærmeste indgang til centret, mens de nye handicapparkeringspladser ønskes placeret maksimalt 70 meter fra indgang.

Ladestanderne ønskes generelt placeret, så der ikke er 1,30 m bredt adgangsareal til standerne, som der jf. BR18, §159 skal være. Dette adgangsareal vil blive etableret ved elladestanderen på handicapparkeringspladsen, hvor det også vil give mening at etablere. Derfor kræver det ansøgte også dispensation fra bygningsreglementet.

Ladestanderpladserne forventes ikke at kunne benyttes af ikke-elbiler. De benyttes kun til elbiler under opladning.

Om pladser til opladning af elbiler kan betragtes som reelle parkeringspladser eller om anlæggene skal sidestilles med tankstationer for benzin står for øjeblikket ikke klart i lovgivningen. Idet ophold i Frederiksbergcentret er begrænset, vurderes det, at ladestanderpladserne kan betragtes som almindelige bilparkeringspladser.

Der er også ansøgt om placering af transformerstation og fjernelse af cykelparkeringsstativer på terræn. Denne del af ansøgningen forelægges ikke og varetages i samråd med stadsgartner.

.
Lovgrundlag
Lokalplan 172

- *"Parkeringspladser*
4.4: *"Der skal ud over de eksisterende 319 bilparkeringspladser, anlægges 1 bilparkeringsplads pr. 100 m2 nybyggeri...."*
- 4.5: *"Der skal ud over de eksisterende handicapparkeringspladser, etableres handicapparkeringspladser mindst svarende til skemaets krav. Handicapparkeringspladser skal placeres i nærheden af indgange og elevatorer til*

centret....."

Bygningsreglementet 2018

- "§159 Selvbetjenings- og brugerbetjente anlæg

Brugerbetjente anlæg, herunder indkast til affaldssystemer, IT-standere, betalings- og selvbetjeningsautomater og lignende anlæg med offentligt tilgængelige servicefunktioner, skal opsættes, så brugerne kan betjene dem ved egen hjælp. Kravet anses som opfyldt, når det brugerbetjente anlæg er projekteret og installeret således, at:

- 1) Adgangsarealet frem til anlægget er mindst 1,30 m bredt og niveauforskelle i dette areal er udlignet.*
- 2) Anlægget er placeret i en højde, så det kan benyttes af brugerne ved egen hjælp eller ved, at det kan hæves og sænkes."*

By-, Kultur og Miljøområdet vurdering

Forvaltningen vurderer, at oplysningen om, at handicapparkeringspladserne i dag står tomme taler for, at pladserne kan benyttes til elladestandere, der miljømæssigt vurderes at være en fornuftig udnyttelse. Placereringen af de nye handicapparkeringspladser længere væk fra indgange og elevatorer til centret end de nuværende vurderer forvaltningen må kunne yderligere bearbejdes, så tilgængeligheden prioriteres.

Økonomi

Ingen økonomiske konsekvenser som følge af denne sag.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget

Bilag

Indsendelse 5, Niv.8- 2.P-dæk- Fremtidig.pdf

Indsendelse 3, Niv.8- 2.P-dæk- Eksisterende.pdf

Indsendelse 5, 19200305-01 FRBC_Planmæssig forespørgsels_20240918.pdf

Punkt 97: Falkoner Allé 41-43/Helgesvej 2 - Etablering af 5 nye tagboliger

02.01.00-G01-242-24

Resume

Sagen omhandler muligheden for at omdanne en eksisterende delvist udnyttet tagetage til fem nye tagboliger på mellem 72 m² og 105 m² i ejendommen Falkoner Allé 41-43/Helgesvej 2. Sagen forlægges til udvalgets beslutning, da projektet kræver dispensation fra lokalplan nr. 226 for etablering af opholdsareal og bilparkeringspladser.

Beslutning

Klima-, Plan- og Boligudvalget vedtog, at der ikke gives tilladelse til etablering af fem nye tagboliger.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at der tages stilling til, hvorvidt der kan gives tilladelse til fem nye tagboliger, herunder

1. at der meddeles dispensation fra lokalplan nr. 226 til at undlade at etablere fem bilparkeringspladser mod indbetaling til Frederiksberg Kommunes Parkeringsfond i henhold til gældende takstblad,
2. at der meddeles dispensation til at fravige krav om 50 procent opholdsareal - og
3. at der meddeles dispensation til at fravige krav om lejligheds gennemsnitsstørrelse på mindst 100 m².

Sagsfremstilling

Klima-, Plan- og Boligudvalget vedtog på møde den 8. maj 2023 at give tilladelse til to nye tagboliger på ejendommen Falkoner Allé 41-43 og Helgesvej 2. Udvalgets tilladelse blev ikke udnyttet, idet ejer frafaldt ansøgningen pga. manglende forretningsgrundlag.

Forvaltningen har efterfølgende modtaget en ny ansøgning fra samme ejer, der nu ønsker at etablere fem nye tagboliger i udlejningsejendommen beliggende Falkoner Allé 41-43 og Helgesvej 2.

Ejendommen er opført som beboelsesejendom med erhverv i stueetagen og beboelseslejligheder fra første til tredje sal.

Der er 15 boliger i ejendommen på mellem 75 m² og 148 m² med en gennemsnitsstørrelse på 91 m².

Bebyggelsesprocenten er 189 %. Ejendommen er opdelt med tre opgange. To opgange har to boliger på hver etage og en opgang har en bolig på hver etage. Ejendommen har en høj bevaringsværdi SAVE-4 og ligger i et blandet byområde.

Tilbage i 2003 blev der givet tilladelse til at indrette beboelse i tagetagen med intern trappeforbindelse til to underliggende lejligheder henholdsvis Falkoner Allé 41 3.tv og Falkoner Allé 43 3.th. Ansøger oplyser, at nuværende ejer efter erhvervelsen af ejendommen har konstateret, at tagetagen ikke er blevet anvendt og indrettet, som der blev søgt om og givet tilladelse til i 2003. Tagetagen har i stedet været anvendt til beboelse i selvstændige lejligheder, og ansøger vurderer, at der er usikkerhed om brandsikkerheden i tagetagens lejligheder. Derfor har nuværende ejer valgt ikke at benytte tagetagen til beboelse.

Ejendommen er beliggende i en karré med fælles gårdareal. Den fælles gård blev etableret i forbindelse med en byfornyelsesbeslutning fra 1998. Den centrale del af arealet er indrettet som et gennemgående grønt fællesareal, der er omkranset af bl.a. befæstede arealer, der giver adgang til de enkelte ejendomme. Langs facader er der etableret nærarealer med mulighed for ophold. En stor del af det centrale, grønne fællesareal er græsdækket og rummer et antal mindre 'opholdsrum' omgivet af beplantning. Et område er udformet med anvendelsesmuligheder for boldspil, petanque, festplads ved fælles gårdarrangementer og lignende. Bunkersanlægget er bearbejdet terrænmæssigt med mulighed for leg. Skure, halvtage mv. er placeret for enderne af anlægget.

Ansøgning

Den ønskede ombygning i tagetagen vil blive etableret inden for den oprindelige tagprofil og med eksisterende kviste, tagvinduer og tagterasse. Tagboligerne vil blive mellem 72 m² og 105 m². Ansøger oplyser, at der i forbindelse med byggesagen fra 2002 blev ansøgt og udført renovering af ejendommens klimaskærm og tagetage. Facader og adgangsvejen vil generelt forblive uændret og være som ansøgt i 2002. Yderligere oplyses det, at alle øvrige ejendomme i karren har udnyttet tagetage.

I ledige rum placeret i ejendommens kælder vil der blive etableret yderligere otte depotrum, så der fremadrettet vil være depotrum til alle lejligheder i ejendommen.

Ejendommens gårdrum, der ikke indeholder bilparkeringspladser, ændres ikke. Bygherren er indstillet på at indbetale til Frederiksberg Kommunes parkeringsfond i tilfælde af krav om parkeringspladser. Ansøger oplyser, at gårdrummet er veldisponeret med forskellige funktioner og generelt fremstår meget tilgængeligt og i fin stand. Der er i gården lagt vægt på beplantning og biodiversitet. Gården fremstår grøn og indbyder til socialt ophold. Hele gårdrummet er et fællesareal med et fælles gårdlaug.

Regelgrundlag

Lokalplan 226 - Svømmehalskvarteret - Bevarende lokalplan

Lokalplanens formål er blandt andet at sikre bevaring af eksisterende bevaringsværdig bebyggelse og bevaring af karakteristiske bygningsdele og arkitektoniske elementer.

Lejlighedsstørrelser

Familieboliger skal være minimum 65 m² bruttoareal og have en gennemsnitsstørrelse på minimum 100 m².

Opholds- og legearealer

De ubebyggede arealer skal indrettes med opholdsarealer, legepladser, parkering og tilkørselsarealer, befæstelse, beplantning og belysning efter en samlet plan. De ubebyggede arealer skal udformes under størst mulig hensyntagen til handicappedes færden. Ved ny bebyggelse eller ændret anvendelse til boligformål skal der etableres opholdsareal svarende til 50 % af bruttoetagearealet til erhverv og institutioner, 10 % af bruttoetagearealet og 30 % for studie/ungdomsboliger.

Parkering

Der skal anlægges en parkeringsplads pr. bolig ved ændret anvendelse af bebyggelse og to cykelparkeringspladser pr. bolig.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at bygningens oprindelige karakter, ydre fremtræden og sammenhæng med omgivelserne er bevaret - både til gade- og gårdside. Ejendommens bærende værdier er altså bevaret. Den ansøgte etablering af fem nye tagboliger er af beskedent omfang, da ejendommens tagetage allerede er delvist udnyttet til bolig og allerede i dag syner af bolig udefra. Ombygningen vurderes desuden at være hensigtsmæssig i forhold til, at der er etableret boliger som ikke overholder tidligere byggetilladelse og eventuelle mangler i forhold til brandsikkerhed. Desuden vurderes, at de nye boliger er veldisponeret og gennemlyste. Det er forvaltningens vurdering, at de eksisterende fælles opholdsarealer er af høj kvalitet. Ejendommen er beliggende øst for Fasanvej, og tilladelsen til at fravige kommuneplanens bestemmelse om anlæg af bilparkeringspladser til nye boliger skal ske med et skærpet krav til, at projektet tilføjer nye værdier til byen. Her vurderer forvaltningen, at projektet vil være med til at få rettet op på evt. ulovlige forhold etableret af den tidligere ejer af ejendommen, hvilket kan tale for en tilladelse til projektet. Ejendommen er beliggende i kvarter 5 i Kommuneplan: "Kvarteret omkring svømmehallen og nord for Godthåbsvej". Dette kvarter har den laveste gennemsnitsstørrelse på boliger (78 m²) i kommunen. Med de fem ansøgte boliger vil ejendommens gennemsnitlige lejlighedsstørrelse være 90 m².

Økonomi

I henhold til gældende takstblad skal der indbetales 262.020 kr. for hver af de fem bilparkeringspladser til parkeringsfonden. I forbindelse med etablering af parkeringspladserne betaler kommunen halvdelen af udgiften. Er parkeringspladserne ikke anlagt senest fem år efter evt. tilladelse, tilbagebetales det indbetalte beløb.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget

Bilag

Indsendelse 1, 2024-07-08 - Materiale til frb. kommune.pdf

Dagsordenspunkt Falkoner Allé 41 - Etablering af 2 nye tagboliger behandlet på mødet 8. maj 2023 kl. 2115 (Udvalgsværelse 1) i Klima-, Plan- og Boligudvalget 2022-25 (2023).docx

Punkt 98: Disponering af midler til afhjælpning af AT-påbud for SFO'en på Ny Hollænder Skolen

82.06.00-P20-5-18

Resume

Arbejdstilsynet har udstedt et påbud på SFO'en på Ny Hollænder Skolen om sikring af udearealer. Der ønskes derfor disponering af i alt 75.000 kr. på Puljen til imødekommelse af AT-påbud i 2024.

Beslutning

Klima-, Plan- og Boligudvalget vedtog, at der disponeres i alt 75.000 kr. i 2024 fra Puljen til imødekommelse af AT-påbud til efterlevelse af AT-påbud på SFO'en på Ny Hollænder Skolen.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at der disponeres i alt 75.000 kr. i 2024 fra Puljen til imødekommelse af AT-påbud til efterlevelse af AT-påbud på SFO'en på Ny Hollænder Skolen.

Sagsfremstilling

Arbejdstilsynet er myndighed på arbejdsmiljøområdet og fører løbende tilsyn i de kommunale ejendomme, og der opstår i den sammenhæng ind imellem påbud. Det kan skyldes, at kommunens bygninger og institutioner bruges til andre formål end oprindeligt påtænkt og at der parallelt hermed er et stigende krav til indretningen. Påbud kan ligeledes skyldes nødvendige genopretningsarbejder af sikkerhedsmæssig karakter.

Det blev i 2009 besluttet at oprette en pulje til at imødekomme Arbejdstilsynets påbud. Puljen udgør i 2024 1,5 mio. kr. og der resterer 0,55 mio. kr. i puljen i 2024. Ved bevilling af 75.000 kr. til det aktuelle AT-påbud vil der være et restbeløb på 0,475 mio. kr. i puljen i 2024.

AT-Påbud på SFO'en på Ny Hollænder Skolen

Påbuddet omhandler sikring af færdselsveje- og arealer, da fliserne i gården på grund af trærødder har løftet sig. Flere steder på legepladsen mangler der samtidig fliser. Dette skaber betydelige niveauforskelle og der er risiko for at børn og personale snubler.

Arbejdstilsynet var den 23. maj 2024 på tilsynsbesøg på SFO'en på Ny Hollænder Skolen, Hortensiavej 1, 1857 Frederiksberg C. Frederiksberg Kommune modtog efterfølgende dette AT-påbud: *"Virksomheden påbydes at sikre, at færdselsveje og -arealer på SFO Ny Hollænders legeplads holdes i forsvarlig stand, herunder at der ikke er huller eller ujævnheder i underlaget."*

Der er i Arbejdstilsynets vurdering lagt vægt på, at flisebelægningen flere steder udgør en snublerisiko og at der er flere huller og flisekanter af varierende højde og dybde. Kommunen vil derfor sikre, at flisebelægningen på udearealerne udbedres, så udearealerne er et trygt sted at færdes for både børn og ansatte. Påbuddet foreslås afhjulpnet ved at oprette belægningen ved træer og supplere med ny flisebelægning, hvor der er behov. For at sikre bevarelsen af træerne på legepladsen, vil rødder ikke blive beskåret. Der, hvor der ikke er plads til belægningen, fordi rødderne ligger højt oppe, bliver der udlagt grus i leret vejgrus.

Prissætningen af projektet bygger på indhentet tilbud på den konkrete opgave. Når der igangsættes vedligeholdelsesarbejder er forvaltningen opmærksom på, at arbejderne foretages så nænsomt som muligt for at sikre den fortsatte brug af SFO'ens udearealer.

Arbejdstilsynet havde fastsat en tidsfrist for afhjælpning af påbuddet frem til den 15. september 2024. Der er imidlertid givet fristforlængelse frem til den 15. november 2024.

Forvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at AT-påbuddet imødekommes ved de foreslåede løsninger.

Økonomi

Der afsættes 75.000 kr. til udbedring af AT-påbud på SFO'en på Ny Hollænder Skolen. Ved bevilling af 75.000 kr. til det aktuelle AT-påbud vil der være et restbeløb på 0,475 mio. kr. i puljen i 2024.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

Klima-, Plan- og Boligudvalget

Bilag

Bevillingsskema puljeudmøntning AT-påbud Ny Hollænder Skolen

Punkt 99: Beslutning om fagudvalgenes mødeplan 2025

00.01.00-A00-35-24

Resume

Med denne sag forelægges forslag til fagudvalgenes mødeplan for 2025. Forvaltningsområderne har - med udgangspunkt i den besluttede effektivisering (MAG14) i aftalen om Frederiksberg Kommunes budget for 2024 - udarbejdet mødeplanen således, at antallet af møder i det enkelte fagudvalg udgør højst 10 udvalgsaftener om året med undtagelse af Klima-, Plan- og Boligudvalget, Miljø- og Trafikudvalget og Magistraten. Møderne er fordelt på de udvalgsaftener, der er besluttet i sag om overordnet mødeplan for udvalg, Magistrat og kommunalbestyrelsen, som bliver behandlet i kommunalbestyrelsen den 26. august 2024. Udvalgene bedes godkende mødeplanen for 2025. Sagen indeholder endvidere en kort evaluering fra forvaltningens side af konceptet med højst 10 møder pr. fagudvalg pr. år.

Beslutning

Klima-, Plan- og Boligudvalget

1. godkendte mødeplanen for 2025 og
2. tog evaluering af konceptet med maksimalt 10 møder pr. fagudvalg pr. år til efterretning.

Udvalget ønsker så vidt muligt at mødes samme dag som Miljø- og Trafikudvalget, idet der er overlap mellem Miljø- og Trafikudvalget og Klima-, Plan- og Boligudvalget.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at fagudvalgene

1. godkender mødeplanen for 2025 og
2. tager evaluering af konceptet med maksimalt 10 møder pr. fagudvalg pr. år til efterretning.

Sagsfremstilling

Med denne sag forelægger forvaltningen forslag til mødeplan for fagudvalgene i 2025. Mødeplanen for 2025 er vedlagt, jf. bilag 1, og forelægges til fagudvalgenes godkendelse.

Kommunalbestyrelsen godkendte den 26. august 2024 mødeplanen for Magistraten og kommunalbestyrelsen i 2025. Vedlagte forslag til mødeplan for fagudvalgene er udarbejdet med udgangspunkt i de fastlagte mødedatoer i den overordnede mødeplan. Ligesom mødeplanen for indeværende år fastlægges maksimalt 10 udvalgsaftener om året med undtagelse af Klima-, Plan- og Boligudvalget, Miljø- og Trafikudvalget og Magistraten. Dette sker med udgangspunkt i den besluttede effektivisering i Budget 2024 ("MAG 14 Klarere rammer og styrket prioritering af politisk betjening).

Forvaltningens evaluering af koncept med maksimalt 10 møder pr. fagudvalg pr. år

Det er forvaltningens samlede vurdering, at det nye koncept for antal møder i fagudvalgene fungerer godt både for udvalgene og forvaltningen:

1. Fastlagte datoer for de enkelte udvalgs møder for hele det kommende år har medført en markant forbedring for forvaltningens mulighed for at planlægge og tilrettelægge møder og dagsordner.
2. Færre udvalgsmøder på hovedparten af udvalgsaftenerne har givet mere tid til møderne i de enkelte udvalg, og har samtidig gjort det muligt at undgå, at mange udvalgsaftener bliver meget lange.
3. Færre møder har ikke medført udfordringer med at få behandlet sagerne i tide. Der har kun i få tilfælde været behov for ekstraordinære møder i få af udvalgene, og der har ikke været behov for flere dobbeltbehandlinger end tidligere. Dette hænger tæt sammen med, at forvaltningen med de fastlagte mødedatoer har været i stand til at planlægge møder og dagsordner, jf. punkt 1.

For 2025 kan det konstateres, at den overordnede mødeplan besluttet af kommunalbestyrelsen giver nogle udfordringer med at sprede udvalgsmøderne ud, så alle fagudvalg ikke mødes på de samme udvalgsaftener, jf. nedenfor. Samtidig kan det blive en udfordring, at sidste udvalgsaften før sommerferien 2025 ligger meget tidligt, da nogle strategisk vigtige sager erfaringsmæssigt først kan gøres klar tæt op ad sommerferien.

På den baggrund vil forvaltningen allerede i forbindelse med udarbejdelse af den overordnede mødeplan for 2026 foretage en foreløbig planlægning af de enkelte fagudvalg mødeplaner.

Fagudvalgenes mødeplan for 2025

I fastlæggelsen af fagudvalgenes mødeplan for 2025 har forvaltningen forsøgt at tilpasse udvalgsmøderne med de politiske processer i kommunen, herunder ift. store og komplekse sager, så disse har en realistisk behandlingsplan og god politisk proces. Derudover er der lagt vægt på at opnå en fordeling af udvalgsmøderne, som tager hensyn til både udvalgenes arbejde og udvalgsmedlemmerne ift. at komprimere og forkorte de enkelte mødeaftener og samtidig sikre tid til politisk drøftelse. I år har det dog vist sig vanskeligere at sprede udvalgsmøderne ud, så alle fagudvalg ikke mødes på de samme udvalgsaftener. Der vil derfor være enkelte udvalgsaftener, hvor alle fagudvalg har mødeaktivitet i forbindelse med et særligt komprimerede udvalgsrul.

Ligesom for 2024 lægger Forvaltningen i mødeplanen op til, at Børneudvalget, Undervisningsudvalget, Socialudvalget, Ældre- og Omsorgsudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, Klima-, Plan- og Boligudvalget og Miljø- og Trafikudvalget afholder 10 møder i 2025. Ligeledes lægges op til, at Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget samt Sundheds- og Forebyggelsesudvalget afholder 8 udvalgsmøder i 2025. Det foreslås endeligt, at der som udgangspunkt fastlægges 10 udvalgsmøder i By- og Erhvervsstrategisk Udvalg i 2025, omend der fra gang til gang afgøres, om der er behov for udvalgsmøder eller temamøder, som er en naturlig del af dette udvalgs arbejdsmetode.

Da Klima -, Plan- og Boligudvalget og Miljø- og Trafikudvalget ikke er omfattet af den besluttede reduktion i udvalgsmøder jf. effektiviseringsforslag MAG 14, kan disse udvalg holde flere end 10 møder i 2025. Der er således indlagt tentative mødedatoer i bilag 1 (krydser i parentes), som Klima-, Plan- og Boligudvalget og Miljø- og Trafikudvalget kan benytte i løbet af året, såfremt der vurderes behov herfor.

Da fagudvalgene som udgangspunkt afholder ét møde pr. udvalgsrul, skal forvaltningen bemærke, at de fagudvalg, som har møde den sidste udvalgsaften i udvalgsrullet, ikke kan nå at få en sag behandlet i Magistraten inden kommunalbestyrelsesmødet ugen efter. For en del af disse sager vil det ikke være problematisk at udskyde behandlingen i Magistraten og kommunalbestyrelsen til næstfølgende rul, men hvis der er tale om uopsættelige sager, kan det blive nødvendigt at tilrettelægge en dobbeltbehandling ved at afholde ekstraordinært Magistratsmøde på en mødeaften, hvor der afholdes kommunalbestyrelsesmøde. Dobbeltbehandling kan alene være begrundet i forhold vedrørende den enkelte sag.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget, Undervisningsudvalget, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Socialudvalget, Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget, Ældre- og Omsorgsudvalget, By- og Erhvervsstrategisk udvalg, Kultur- og Fritidsudvalget, Klima-, Plan- og Boligudvalget og Miljø- og Trafikudvalget.

Bilag

Bilag 1 Mødeplan 2025